

BUGOJNOKIO VAM PRIČA

Sinoć nisam mogao dugo zaspati.

Lutao sam hodnicima KSC-a, tražio moje drugare lutke.

Maštao o susretu s njima.

Onda sam zaspao.

Sanjao sam kako vjetar ljulja zlatno lišće i slaže ga po bojama.

Kad sam se probudio, shvatio sam da je danas prvi dan dugočekanog Susreta.

Moji drugari iz Gradiške su igrali "Vilenjaka Cvilidreta".

Zajedno sa djecom navijao sam da djevojka slamu pretvori u zlato.

Bio sam na izložbi mog druga Mehmeda Klepe i baš sam uživao u lijepim bojama i svijet sam vidio šareno.

Lijepo mi je bilo i kad su one čike govorile na otvaranju, mislim direktor i načelnik.

I ona lijepa plava voditeljka.

Vidio sam da su djeca pažljivo slušala Arijana i Adema, koji su ih uputili kako da se lijepo ponašaju u pozorištu, iako to oni znaju, ali kako neki stariji ljudi kažu "Ponavljanje je majka znanja".

Jedva sam čekao predstavu.

Moji drugari su bili četke, čekić, aku-bušilica i pila što se u narodu zove testera, a bilo je i puno piljevine, što se u narodu zove pilota.

Sve se prašilo kroz onaj plavičasti dim.

Baš sam uživao, jer umjetnost je prelijepa, a sve vrste umjetnosti nas vode u neki drugi, ljepši i sunčaniji svijet.

Eh, baš mi je lijepo.

Oдох sad da se družim sa mojim prijateljima lutkama, a sutra gledamo "Ježevu kućicu".

Nestrpljivo čekam.

Vidimo se.

Voli vas vaš Bugojnokio.

FOTOGALERIJA SA PREDSTAVE

„Vilenjak Cvilidreta“

JU „Gradsko pozorište Gradiška“
Režija: Anando Čenić

RAZGOVOR SA...

ANANDO ČENIĆ Glumac u predstavi "Cvilidreta"

Prvi put sudjelujete na Susretu sa autorskim lutkarskim radom, potpisujete dramaturgiju teksta, režiju, scenografiju, muziku i pored svega glumu u samoj predstavi. Koliko je bilo izazovno raditi na ovoj predstavi s tim da stojite iza svega ovoga?

Naravno da je bilo izazovno, ali sam htio da moja koleginica i ja uradimo ovu bajku od početka do kraja u svakom smislu. Ideja o ovoj bajci mi se vrti još od djetinjstva jer sam je posebno volio i vuče me na emocionalno pamćenje.

Kroz predstavu se prožima i motiv rime, recite nam nešto više o tome.

Da, ona predstavlja omaž starijim vremenima samo na moderniji način iako smo zadržali tradicionalnost u načinu igre sa lutkama, kao i u scenografiji. Htio sam da adaptiram starija vremena u sadašnjost.

Prvi put ste na Susretu pozorišta/kazalištu lutaka i ne radite često lutkarske predstave. Zbog čega?

Prvi put smo u takmičarskom dijelu. Prije 8 godina sam imao svoj prvi susret sa lutkarstvom na ozbiljniji način upravo u Bugojnu na Bijenalima i evo nakon 8 godina sam opet tu. Bugojno me zaista asocira na lutkarstvo. A zbog čega? Zato što prvenstveno smo svi završili dramske akademije i naša specijalnost je drama. Ja volim da je glumac svestran i onda mi prija povremeni iskorak u nešto drugo kao lutkarstvo i htio sam da se pozabavim lutkarstvom. Mislim da je bitno da se uvijek osvježava i da ne dopustimo da lutkarstvo zahrđa.

U BiH nema toliko lutkarskih pozorišta. Smatraš li, kao profesionalni glumac, da je lutkarstvo zapostavljeno?

Da, apsolutno da. Kada pogledamo region, na primjer Bugarsku ili čak Hrvatsku i cijelu srednju Evropu, mislim da je jako razvijeno. U Osijeku, ako se ne varam, ima akademija specijalizovana za lutkarstvo. Zapostavljeno je i ne znam zašto je to tako, ali se nadam da će se nešto promijeniti kroz par godina i to slutim jer ima mnogo zainteresovanih za lutkarstvo i lutkarske predstave.

Da se vratimo na vilenjaka. Da li ste zadovoljni igrom i samom reakcijom publike?

Zadovoljan sam što smo tu i što smo podijelili predstavu sa našim drugarima. Ono što je interesantno u ovoj predstavi jeste to da je malo drugačija od drugih. Daje akcenat na veselje u drugom dijelu predstave kada se radnja zakuhava i ima dosta komičnih momenata kada djeca pogađaju imena, dok je u prvom dijelu ozbiljnija poruka i mračnija skoro kao i opomena da se naši drugari zapitaju da li je vilenjak dobar ili loš. Na kraju, kako se stvari raspliću, sve vidimo i kao da se publika olakša.

Imate dosta naracije tokom predstave gdje publici skrećete pažnju na to šta je dobro, a šta loše. To znači da teatar ima i edukativnu stranu?

Naravno. To je prvenstvena strana i samim tim osnovna poruka je zlo koje se predstavlja kao dobro. Naravno, svi znamo borbu između dobra i zla koja je u svakoj bajci, međutim ova poruka je zapostavljena i to sam htio da istražim, a ova bajka je fenomenalna za to. Naracije su služile iz praktičnih razloga da uradimo promjene i da zaokružimo jednu priču.

Koliko su važni festivali, pogotovo lutkarski, i za koga?

Za sve su podjednako važni. Za nas glumce kao i autorske timove da se pokažemo, upoznamo i da činimo jednu razmjenu. Naravno, i za publiku koja uvijek ima spektar različitih predstava, stilova i mentaliteta, što znači da su festivali jako važni i treba da ih bude još više.

I za kraj, kada ja pravo vrijeme da se oni najmlađi upoznaju sa pozorištem?

Što prije, pa čak i odmah. Ako dijete ima godinu dana, 8 mjeseci, nebitno što piše da su predstave 3+, roditelji trebaju da dovedu dijete da upije tu energiju jer pozorište je kao jedan hram i djeluje iscjeljujuće. Možda neće shvatiti sve, ali će u intuitivnom nivou osjetiti i povezati se sa teatrom. Što prije to bolje, pa čak i prije nego što prohodaju.

SA OKRUGLOG STOLA...

Razgovor o predstavi „Vilenjak Cvilidreta“

JU „Gradsko pozorište Gradiška“

Režija: Anando Čenić

Strajo Krsmanović, moderator Okruglog stola, pozdravio je sve prisutne i poželio dobrodošlicu na 26. Susret pozorišta/kazališta lutaka BiH. Na samom početku je istaknuo kako ga posebno raduje što su Okrugli stolovi, prije svega, mjesto gdje se razgovara stručno, ali i otvoreno. Također, želio je da pozdravi i novu moderatoricu, apsolutnicu dramaturgije, Ismiru Mašić dodavši kako je izuzetno sretan jer se ekipa podmlađuje. Gosti iz Gradiške su prvi put u Bugojnu sa prvom lutkarskom predstavom što je posebna čast pa je zamolio umjetničkog direktora Gradskog pozorišta da kaže nešto o samom pozorištu i predstavi.

Admir Mešić, umjetnički direktor Gradskog pozorišta, se zahvalio na dobrodošlici i prilici da budu dio Susreta iako su 2012. i 2016. godine bili učesnici na FEDRI. Kada je u pitanju Gradsko pozorište Gradiška dodao je da su 2008. godine počeli kao Udruženje građana, a od 2019. godine su Javna ustanova. Dragana Ilić je bila članica omladinske scene, a Anando Čenić je glumac u Narodnom pozorištu Republike Srpske. Radili su predstavu u skladu sa budžetom koji nikad nije dovoljan, nemaju stalni ansambl jer su svi glumci zbog blizine angažovani u Banjoj Luci. Anando Čenić i Dragana Ilić su i ranije radili zajedno dječije predstave i pokazali su se kao glumci koji odlično funkcioniraju zajedno. Žele da omoguće djeci da odrastaju uz predstave. Dodao je još da su kreativni dio posla odradili glumci, a Gradsko pozorište je pružilo produkcijsku podršku.

Ismira Mašić, moderatorica Okruglog stola, je pozdravila i uputila čestitke glumcima na prvoj lutkarskoj predstavi i prvim Susretima pozorišta/kazališta lutaka BiH. Zamolila je glumce da kažu nešto o samom procesu rada na predstavi.

Dragana Ilić, glumica u predstavi, je istaknula da je prvi susret sa lutkama imala u Bugojnu, prije osam godina, na lutkarskim radionicama. Zaposlena je u Dječijem pozorištu Republike Srpske dok je njen kolega Anando imao priliku da radi, kao student, dječiju lutkarsku predstavu.

Anando Čenić, glumac u predstavi, dodaje da je njemu ovo prva lutkarska predstava u autorskom smislu. Inspiracija za ovu predstavu mu je emocionalno sjećanje na majku koja mu je često čitala upravo ovu bajku i uvijek je negdje ostala želja da je postavi na scenu. Smatrao je da treba posebno istaknuti nešto što je i danas aktuelno, ali i poučno, a to je zlo koje se predstavlja kao dobro.

StrajoKrsmanović, moderator Okruglog stola, je pohvalio odabir priče koja je lako prihvatljiva, rađena sa stolnim lutkama koje su najmanje zahtjevne i s kojima se najlakše vlada. Nije mu se dopalo muzičko rješenje, playback, a Anando je odgovorio da se potpuno slaže s njim, ali nisu imali tehničke mogućnosti za druga rješenja.

Vahid Duraković, organizator kulturnih aktivnosti, je čestitao glumcima iz Gradiške dodavši da ga posebno raduje da su prvi susret sa lutkama imali u Bugojnu te je iskazao nadu da će im ovo iskustvo biti poticaj za dalji rad. Osvrnuo se na predstavu rekavši da je predstava svedena, jasna i da je publika odlično prihvatila i razumjela. Animacija je uvjerljiva, ali je dodao da postoji prostora oko vizuelne dramaturgije za dopunjavanje i da pomoću svjetla i muzike mogu postići bolju dinamičnost predstave. Za kraj je dodao da bi on još osavremenio tekst dodajući neke replike koje bismo mogli poistovijetiti sa današnjim vladarima i njihovom pohlepom.

Alenu Džebo, članicu Stručnog žirija, je samo zanimalo da li je adaptaciju teksta radio Anando jer to daje veću vrijednost predstavi, na šta je on odgovorio da jeste.

Dubravka Zrnčić – Kulenović dodaje da je jako bitno da se naglasi da je riječ o adaptaciji i čijeg teksta je adaptacija. Od prvih Susreta se teži ka oformljavanju lutkarskog pozorišta BiH i četrdeset i dvije godine se čeka da neko novi dođe na tu lutkarsku scenu, a onda se pojavio teatar iz Gradiške sa lutkarskom predstavom što je ugodno iznenađenje. Ova predstava je za Gradišku veliki iskorak do lutkarske scene. Pohvalila je glumce koji su šarmirali i igrali sa lakoćom, ali ima nekoliko stvari koje je sugerisala da se isprave ili naglase s obzirom na to da je ovo prva predstava koja je još uvijek u fazi dorađivanja i nudi mogućnost za korekcije. Smatra da treba još više akcentirati odnos dobra i zla kako nikom u publici ne bi promaklo. Nije razumjela početak predstave sa dva glumca

pa je zamolila da joj objasne, na šta je Anando odgovorio kako je htio da predstavu započne sa mini etidom u kojoj dva glumca započinju rad na predstavi kako bi dočarali dio atmosfere u procesu. Dubravka Zrnčić – Kulenović je dodala da se to onda mora razraditi kroz predstavu i da tu igrivost treba maksimalno iskoristiti. Obratila je pažnju na još jedan dio koji joj je ostao nejasan, a to je kada djevojka postaje živa, a kada je lutka. Dala je savjet da to mogu riješiti pomoću songova koji bi mogli istančati odnos animatora i lutke. Također, sugerisala je Anandu da ponudi drugo scensko rješenje animatora i pripovjedača.

Edin Kmetaš je čestitao ekipi iz Gradiške i poželio mnogo sreće u daljem radu. Dodao je kako je ovaj njihov korak u svijet lutkarstva mnogo veći od same predstave. Što se tiče sugestija, to treba iskoristiti jer svakako cijeli život učimo.

Igor Tretnjak, član Stručnog žirija, ističe da mu se sviđa početak predstave sa mini etidom, ali ona treba da se razradi. Dao je sugestiju za svjetlo koje ne bi trebalo prigušiti, nego iskoristiti i pomoću njega, igrajući se, mijenjati i prilagođavati scenografiju. Kada su u pitanju pokreti glumice, sugerisao je da bi bilo dobro da se mijenjaju kroz tri noći u kojima ih je ponavljala. Smatra, također, da glasnik nije bio potreban i da se taj momenat mogao iskoristiti kako bi se glumci povezali sa publikom, djecom jer oni bi sigurno učestvovali u otkrivanju imena. Za kraj, dodao je da se ne bi složio sa Vahidom Durakovićem kada je u pitanju dodatno isticanje vlasti i vladara iz savremenog svijeta.

KNJIGA UTISAKA

„Vilenjak Cvilidreta“

JU „Gradsko pozorište Gradiška“
Režija: Anando Čenić

Nije bilo potrebe za playbackom.

Super!

Odlična predstava.

Bili ste predobri, oduševljena sam, glumci odlični, glavni posebno.

Kreativno.

Sjajni glumci!

10/10

Sve pohvale, odlična predstava!

Baš lijepo!

ZAŠTO HOĆE PRINCA???

FOTOGALERIJA SA PREDSTAVE

"Utopija"

Lutkarsko kazalište Mostar

Režija: Vanja Jovanović

RAZGOVOR SA...

TIBOR OREČ Glumac u predstavi "Utopija"

Da li ste zadovoljni predstavom?

Jako smo zadovoljni. Da bi jedna predstava bila uspješna, ona treba imati simbiozu glumaca, publike, redatelja i scenografije. Mislim da smo to uspjeli napraviti sa ovom predstavom. Ako glumci vole i vjeruju u ono što rade, onda je ta predstava sigurno dobra.

Da li se to može upotpunosti nazvati lutkarskom predstavom ili je to neka kombinacija?

Može se nazvati lutkarskom predstavom, ili neka od tih kombinacija. Upravo je sva ova scenografija igrala, svi ovi predmeti koje možemo vidjeti u toj stolariji, pile i čekići, pokazuju da mi time možemo pokazati da nam sve može biti lutka kada se igramo kući sa djecom. Sve možemo izanimirati tako imamo dovoljno dobru maštu.

Kako bi izgledao svijet bez umjetnosti?

Pa vidjeli ste, taj svijet je pun dima, okrutnosti. Ljudi su postali prazne ljuštore, baš kao i naše lutke. Nemaju nikakve volje za životom, niti svjetlo koje bi ih vodilo. I upravo zbog toga smo htjeli pokazati zašto kultura, umjetnost, mašta, je ono što nas same čini ljudima i zato je to toliko važno. To nas i pokreće, jer kroz čitavu povijest su propadala carstva, kraljevine, ali uvijek smo imali jednu kičmu, jednu konstantu koja se provlačila kroz ljudski rod, a to je umjetnost.

Mislite li da je stanje u našoj zemlji, kada je kultura u pitanju, zapostavljeno?

U posljednjem razgovoru smo govorili kako smo zadnja rupa na sviralu, ali nekako smo ispali iz tog svirala.

Da li vas je to potaknulo da radite baš ovu temu?

Biti umjetnik je teško. San umjetnika jeste probijanje kroz ovaj život pun materijalizma. Ali kada vi nešto zavalite, kada iskoristite svoj unutarnji potencijal, kada vas niko ne gura da radite bilo šta drugo, nego kada se vi sami ostvarite u onomu šta volite, onda to ide mnogo lakše. Zato je najbitnije da ljudi prvo ostvare sebe.

Da li mislite da je ova predstava isključivo za djecu 10+ ili mislite da je i stariji trebaju pogledati?

Predstava je nastala iz naših razgovora u Mostaru, za djecu starijeg uzrasta, djecu predmetne nastave, kako oni ne bi izgubili smisao za umjetnost i kako bi ostali u sferi lutkarstva i kazališta. I zato smo htjeli napraviti predstavu za stariju djecu osnovnih škola, ali smo je već izvodili za djecu srednjih škola i planiramo je izvoditi za studente.

Obično kažu da su lutkarske predstave za djecu. Da li vas ta konstatacija nervira?

Ne, ne nervira me ta konstatacija. Kod starijih ono je percipirano kao da se neki odrasli ljudi igraju sa lutkama i zbog toga se kroz sve naše predstave trudimo da budu slojevite da bi djeca koja tek dođu naučila nešto novo, a da starije podsjetimo na neke moralitete, lijepe stvari koje su potisnuli svakodnevnim životom.

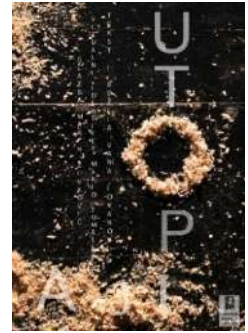

SA OKRUGLOG STOLA...

"Utopija"

Lutkarsko kazalište Mostar

Režija: Vanja Jovanović

Ismira Mašić, moderatorica Okruglog stola, je pozdravila prisutne i članovima ansambla uputila čestitke na aktuelnosti teme i zamolila da predstave svoje pozorište.

Tibor Oreč, glumac u predstavi i ravnatelj kazališta, je rekao da su se kao grupa entuzijasta našli u nečemu što ih zanima i da ih to održava, a da im je draga i nagrada publike, aplauz. Rekao je da im je ovo prva predstava koju režira Vanja Jovanović, da su ga primijetili na festivalima i da je dobio jedan vid slobode u radu i iz te slobode je nastala ova predstava. Rado su svi učestvovali, zabavljali se, a kad se rado radi, onda mora biti i uspjeha.

Strajo Krsmanović, moderator Okruglog stola, konstatovao je da je predstava neobična zato što ovdje nemamo klasičnu lutku, nego više nešto što bismo nazvali maskom.

Tibor Oreč se nadovezo i rekao da nema isključive granice u teatru, tamo gdje završava narodno pozorište, počinje lutkarsko pozorište.

Jadranka Popović-Miljko, glumica u predstavi, je dodala da je Vanjina estetika prekrasna i da glumcu omogućava slobodu u izražavanju i da je zahvalno raditi sa njim.

Marta Haubrich, glumica u predstavi, se nadovezala da su dobili slobodu da rade kako žele i da se izražavaju po njihovim osjećajima i da postavljaju nekad glumce, a nekad lutke u prvi plan.

Ivan Nevjestić je rako kako su svi bili svjesni da im je energija bila izuzetno važna jer su morali animirati „čekić“ koji nije toliko zanimljiv.

Strajo Krsmanović je naglasio da mu ova predstava djeluje ne samo kao utopija nego i kao distopija i pitao glumce šta oni misle o tome.

Tibor Oreč je odgovorio da je predstava savremena i sveveremenskada se može igrati zbog teme i za pedeset godina jer govorio umjetnosti koja popravlja svijet.

Jadranka Popović – Miljko je pohvalila bugojansku publiku jer je savršeno reagovala osjetivši ključne momente u predstavi.

Vahid Duraković je gledao premijeru ove predstave te konstatovao da je ovo izvođenje mnogo uigranije. Vanja Jovanović je vrlo zanimljiv reditelj jer u ovoj predstavi ruši granicu između dramske, predmetne i lutkarske predstave. Ta granica je jako tanka u smislu prelaska izražajnih sredstava i zato i jeste moderna. Glumci su jako uigrani i disciplinovani. Bitno je da publika razumije priču i jasno se prepoznaju i lutke i predmeti i rekvizite. U predstavi je sve zanimljivo (svjetlo, detalji, muzika, dim...) i sve nosi određeno značenje i nudi dublje značenje, a opet funkcioniše na osnovnom nivou.

Gabrielu Redžić, studenticu iz Osijeka, je zanimalo koliko im je vremena trebalo za istraživanje i šta im je bilo najlljepše u radu na predstavi.

Tibor Oreč je odgovorio da su radili mjesec dana, a prvi dio proba je bilo istraživanje jer je Vanja Jovanović došao pripremljen, imao je kostur, a oni, glumci, su unosili neke svoje elemente.

Dubravka Zrnčić – Kulenović je pitala koju je ulogu u potpisu predstave imala asistentica dramaturgije Hana Kunić jer nemaju potpisanog dramaturga, a ona želi da se raščiste ti pojmovi. Princip ovakve igre sa predmetnosti njoj odgovara jer je apstraktan način razmišljanja. Takva kombinacija postavke je pozitivno provocira i kao dramaturginju i kao gledateljku. Dramaturški je rađena po konceptu pripovijednog teatra koja je česta u lutkarstvu gdje se bitne stvari igraju, a nebitne pripovijedaju. Jako je bitna i dramaturgija montaže ove predstave koja je dobar primjer za učenje. Predstava je vrlo zanimljivo vođena, a glumci su odgovorili zadatku, a da toga i nisu potpuno svjesni. Kako je jutros bila veoma radosna zbog novog lutkarskog teatra iz Gradiške, toliko je impresionirana Mostarcima koji su otišli u eksperimentalni put koji je potreban svakom teatru. Možda to jeste bilo kockanje, ali su postigli cilj.

Ana Ilakovac, studentica iz Osijeka, je pitala glumce koliko su svjesni svog doprinosa u pozitivnoj promjeni ljudi nabolje.

Jadranka Popović – Miljko se divno osjeća igrajući u lutkarskim predstavama mada to možda zvuči sebično, ali bitno je to da ona sama pomjera svoje granice, čime će možda uticati i na druge. Tibor Oreč smatra da djecu treba učiti estetici, ljepoti, ljubavi...Njihovo zadovoljstvo je aplauz publike, ali i prodane predstave.

Marta Haubrich je rekla da je od srednje škole u teatru i da uživa u ovom poslu, a koliko svojim radom pozitivno utiče na svijet, to trebaju drugi ocijeniti.

Ivan Nevjestić je odrastao u ovom poslu i jako je zadovoljan da može da se igra te tada ne razmišlja o struci. Kada poslije predstave u njima glumcima „nema života“, to znači da su svu svoju energiju dali djeci. Mjera je aplauz, a bez lutkarstva, po njegovom mišljenju, život bi bio tužan.

Strajo Krsmanović smatra da umjetnost razmiče granice i da je ideja predstave zajedništvo. Jadranka Popović – Miljko se složila sa Strajom istaknuvši da su svjesni toga da ljudi mogu mijenjati svijet nabolje.

Damir Altumbabić, profesor na ADU Tuzla, je pohvalio predstavu rekavši kako je u publici vidio mladu djecu koji su jako pozitivno reagovali na predstavu. Možda nisu sve razumjeli, ali univerzalnost teme jesu i takve poruke nemaju granica kod publike. Predstava je pomjerila granice kome je namijenjena.

Alena Džebo, članica Stručnog žirija, je rekla kako je ovu predstavu gledao i njen petogodišnji sin, koji nije razumio sve, ali nije ni trepnuo i jako mu se svidjela. Odgovornost starijih je u tome da djecu vode u pozorište i izlažu različitim umjetničkim sadržajima da bi oni mogli razumjeti umjetnost i opredijeliti se. Čestitala je predivnoj glumačkoj igri koja je razigrana i maštovita, ansamblu na njihovoj posvećenosti i energiji.

Vahid Duraković je odgovorio na pitanje da li umjetnost može mijenjati svijet nabolje rekavši da može jer umjetnost nas je popravila kroz vijekove mada nismo savršeni. **Berina Musa**, studentica dramaturgije iz Sarajeva, je pitala glumce zašto su se odlučili za formu pripovijedanja na samom kraju predstave jer misli da bi bilo efektivnije da su taj emotivni trenutak predstavili bržom reakcijom lutaka.

Goran Guksić je rekao da mu je taj posljednji momenat zanimljiv i emocionalno funkcionalan, a sredstva koja su upotrijebljena su čista emocija te na taj način uplivavamo u čistu liriku jer se miješaju sreća i tuga. To mu predstavlja čisti kontrast u odnosu na prethodnu dinamiku epsko-dramskog karaktera.

Marta Haubrich misli da je ova završna scena zaokružila priču.

KNJIGA UTISAKA

"Utopija"

Lutkarsko kazalište Mostar
Režija: Vanja Jovanović

Bravo.Svaka čast!!!

Odlična predstava, dobra scenografija i fenomenalni efekti

Najbolja!!!

Predivna predstava

Osiječki studoši vas vole:)

Bilo je fenomenalno!

Predobro odrađeno, savršeno! Svaka čast ekipi i scenografiji! Savršeno

Super ❤️

Predobro pjevaju!

Predstava je bila odlična.

Sve pohvale za glumce

Sviđa mi se poruka 😊

Ništa se nije čuo.

Živimo zbog umjetnosti ❤️

Predstava predobra!!!

Odlično!!!

Scenografija je izvanredna!

Preslatkooo!!!

Predstava je ekstra zbog glumaca

IZ UGLA PUBLIKE

„Vilenjak Cvilidreta“

JU „Gradsko pozorište Gradiška“

Režija: Anando Čenić

Danas sam gledala predstavu "Vilenjak Cvilidreta".

Ja mislim da je predstava jako poučna.

Princeza je bila fino obučena.

Svidjelo mi se sto je bio sretan kraj.

Ali mislim da vilenjak nije toliko zao, zato sto je ispunio želje i pomogao joj je.

Pjevaju jako fino i lutke su jako lijepe.

I sviđaju mi se detalji.

Ali ne razumijem zašto lutke ne otvaraju usta i zašto je kralj tako pohlepan?

Ali drago mi je što se kralj promijenio i što su se zaljubili.

Vidjela sam tu bajku prije, ali mi se ova verzija više sviđa, jer je smješnija i više zanimljiva.

Svidjelo mi se kada je publiku pitao neka pitanja i kada nam je objašnjavao priču.

Ali ne razumijem zašto je princeza bila malo lutka, a malo ne.

"Utopija"

Lutkarsko kazalište Mostar

Režija: Vanja Jovanović

U početku smiješni su, svi su dobar tim.

Djeda nerazumijemo šta priča.

Super što su ubacili pjesmu.

Dobro je što imaju pripovjedače.

Sviđa mi se repanje.

Hana

SA OTVARANJA IZLOŽBE „METAMORFOZE“

Mehmeda Klepe

Umjetnička galerija Bosne i Hercegovine

SA SVEČANOG OTVARANJA 26.SUSRETA POZORIŠTA/KAZALIŠTA LUTAKA BIH

1.DAN 26.SUSRETA

PRATEĆI PROGRAM

Danas, 22.10.2024.

Mala sala

11,00 sati

Okrugli sto – razgovor o predstavi „Priča o kotrljanju“

Mala sala

12,00 sati

Akademija za kulturu i umjetnost u Osijeku

PRIČA O KOTRLJANJU

Tekst: studenti Gabriela Redžić i Domagoj Pintarić

Mentor: red. prof. dr. art. Saša Latinović

Sumentor: Goran Guksić, umjetnički saradnik

Uzrast: 3 +

Trajanje predstave: 30 min.

O Akademiji...

Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku je umjetničko - nastavna i znanstveno - nastavna visoko obrazovna institucija nastala 2018. godine spajanjem Umjetničke akademije i Odjela za kulturologiju osječkog Sveučilišta.

Institucija je to koja stvara trendove i mijenja perspektive, otvorena za najrazličitije profile studenata i kontinuirano poticanje razvoja njihovih interesa.

Akademija je danas visoko učilište koje ustrojava i izvodi sveučilišne studije prijediplomske, diplomske i specijalističke studije vizualne, glazbene, kazališne i primijenjene umjetnosti, medijske kulture i kulturalnog menadžmenta te kreativnih terapija i odnosa s javnošću i komunikologije potiče i promovira znanstveni, obrazovni i umjetnički rad u više područja.

Nastoji se pozicionirati kao središnja ustanova visokog obrazovanja umjetničkog i znanstvenog profila, kako u regionalnom tako i u nacionalnom prostoru, ponajprije prepoznajući potrebu tržišta rada za visokoobrazovanim djelatnicima iz područja kulture, medija i kreativnih industrija, ali i činjenicu kako se budućnost svakog društva i nacije temelji na oblikovanju društveno odgovornih, kritički raspoloženih i široko obrazovanih mladih ljudi koji će znati pronaći odgovore na pitanja koja još nisu niti postavljena.

U Strategiju razvoja Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku od 2023. godine implementirane su i smjernice razvoja održivosti u umjetnosti i kulturi u svim područjima djelovanja: podučavanja i učenja, znanstvenih i umjetničkih istraživanja, poslovne strategije, umjetničkih i kulturnih praksi, aktivno uključujući i dosege iz područja novih tehnologija.

TAKMIČARSKI PROGRAM

Danas, 22.10.2024.
Pozorišna dvorana
16,00 sati

Okrugli sto – razgovor o predstavi „Ježeva kućica“
Mala sala
17,15 sati

Pozorište mladih Sarajevo

JEŽEVA KUĆICA
Branko Ćopić

Režija: Dubravka Zrnčić - Kulenović

Igraju:

Sanin Milavić – Vilenjak, Jež
Alma Merunka – Vilenjak, Lija
Ajla Cabrera – Vilenjak, Zec
Sanjin Arnautović – Vilenjak, Vuk
Anita Kajasa - Vilenjak, Svinja, Ptica, Radijska voditeljica
Mirza Dervišić – Vilenjak, Medo, Ptich Fičfirić,
Radijski voditelj

*Animacija lutaka:

Jež – Sanin Milavić, Alma Merunka, Ajla
Cabrera i Anita Kajasa
Lija - Alma Merunka i Damir Kustura
Zec - Ajla Cabrera, Sanjin Arnautović i Anita
Kajasa
Ptice - Anita Kajasa i Mirza Dervišić
Jorgan – Ajla Cabrera

Likovna rješenja lutaka i maski: Mirjana Čistopoljski

Likovno rješenje scenografije: Alena Gojak

Kostimografija: Adisa Vatreš Selimović

Muzika: Nedim Zlatar

Razrada scenografije: Mirjana Čistopoljski i
Danijela Madacky-Letić

Koreografija: Samra Mlinar-Mandić

Tehnologija i izrada lutaka i maski:

Mirjana Čistopoljski, Danijela
Madacky-Letić i Mediha Džambegović

Dizajn plakata i afiše: Naida Čelik

Uzrast: 5 godina

Trajanje predstave: 60 min

Riječ režisera:

Činjenica jeste da Pozorište mladih, u svojih 72 godine postojanja, nikada nije na repertoar stavilo „Ježevu kućicu“ Branka Ćopića. Ova, jedna od najljepših stihovanih priča, bila je i jeste nezaobilazna u odrastanju inih, sadašnjih i, vjerovatno budućih, generacija, te i ne čudi da je i bila i jeste uvrštena u programe obavezne lektire za učenike osnovnih škola. Stoga, repertoarsko opredjeljenje da se na lutkarski način uprizori „Ježeva kućica“, Pozorištu mladih omogućava da se ovo klasično djelo valorizira na način propitivanja i aktualiziranja značenja ove priče: šta nam ona govori danas, na šta nas upućuje i koje emocije podstiče da joj se uvijek sa radošću vraćamo? Danas, možda više nego ikad prije, literarne i idejne vrijednosti „Ježevu kućicu“ osnažuju osjećaje pripadnosti i prepoznavanja vrijednosti, ne samo vlastitog doma, već naše domaje. S toga, predstava je koncipirana na metaforičkom značenju kuće-doma i akceptira bitnost da vrijednosti naše kuće/identiteta/zemlje čuvamo i uvažavamo, te je na tim osnovama dalje gradimo vlastitim trudom i radom, ponosom i odanošću. Početku rada na predstavi prethodila je priprema koja je podrazumijevala razgovor sa učenicima osnovnih škola, kao i sa djecom iz vrtića i iz emigrantskih kampova, koji su predstavljali svoj dom riječju i crtežom. Prikupljeni materijal je korišten kao polazište u razradi koncepta predstave. Gdje obitava ta Ćopićeva Ježeva kućica, koja je to prastara šuma krije, da li je na kraju svijeta, kod zadnjeg druma, ili je utkana u kamove naše prošlosti, samo su neka od pitanja koja su nas usmjeravala kroz proces rada. Čuvaju je vilenjaci, (da li od nas samih?), šumska bića ljudskom oku nevidljiva, kako bi, otkrivajući nam snagu plemenitosti, skromnosti i ponosa, stigli do našeg srca!

O pozorištu...

1950. godine u Sarajevu su osnovana dva teatra za djecu: Pionirsko pozorište i Pozorište lutaka. Prvih desetak godina postojanja Pionirsko pozorište nema svog ansambla pa po projektu angažuje glumce iz drugih teataru i "glumce" djecu, od koji su neki i danas poznati i priznati umjetnici. Pozorište lutaka u tom periodu njeguje marionetu kao osnovni izraz i pod rukovodstvom Adolfa Pomeznog ostvaruje značajne rezultate.

Šezdesetih godina Pionirsko pozorište formira svoj profesionalni ansambl, mijenja naziv u Pozorište za mlade i počinje sa postavljanjem sve ambicioznijih projekata koji nisu namijenjeni samo najmlađim, nego pretenduju animiranju sto širih grupacija mladih.

Na čelo Pozorišta lutaka dolazi pozorišni mag Jurislav Korenić i njegovim dolaskom nastaje novi period u razvoju teatra, što se ogleda u različitim lutkarskim tehnikama koje se primjenjuju, kao i u samom istraživanju mogućnosti daljeg razvoja lutkarstva uopće. Mnogo je dobrih predstava urađeno u tom periodu, a uspon kvaliteta pratile su i adekvatne nagrade.

Godine 1977. ostvaruje se sasvim prirodna simbioza: udružuju se ova dva pozorišta i nastaje Pozorište mladih Sarajevo sa dvije samostalne scene, Lutkarskom i Dramskom. Od tog trenutka u Pozorištu nastaje repertoarski zaokret i stvarni uspon umjetničkih vrijednosti. Na obje scene stvaraju eminentni reditelji, vrhunski likovni i muzički umjetnici iz ex Jugoslavije i Evrope. U i oko Pozorišta formira se grupa značajnih autora koji, stare, dobro znane junake i priče, predstavljaju na nov način u savremenoj dramaturškoj obradi i modernom teatarskom pristupu.

Zahvaljujući upravo ovakvoj raznovrsnosti, Pozorište učestvuje na svim domaćim smotrama i festivalima sa kojih se najčešće vraća sa pregrštom nagrada. Specifičnost teatarskog izraza (pokret, ples, pantomima...) i zavidan umjetnički kvalitet predstava, koje ni u jednom segmentu ne zaostaju za predstavama tzv. "pozorišta za odrasle", omogućili su Pozorištu da ostvari brojna, značajna gostovanja diljem Evrope, Azije i Afrike

Od sada već daleke 1950. godine Pozorište mladih Sarajevo bilo je i ostalo pozorište svih generacija.

O režiseru...

DUBRAVKA ZRNČIĆ - KULENOVIĆ

Dubravka Zrnčić-Kulenović, teatrolog, dramaturg i reditelj, pedeset godina profesionalno radi u teatrima u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i Sloveniji. Od 1976. do 1992. bila je dramaturg Pozorišta lutaka, a potom i Pozorišta mladih u Sarajevu, od 1992., kao slobodni umjetnik, djeluje u Hrvatskoj i osniva nezavisni lutkarski teatar namjenjen djeci i mladima. U Sarajevo se vraća 1996. i započinje saradnju sa Sarajevskim ratnim teatrom SARTR, u kojem je umjetnički direktor, kasnije i dramaturg. Sa grupom umjetnika, 1997. osniva Studio lutkarstva Sarajevo, kao prvu nezavisnu i neformalnu školu u BiH namjenjenu mladim umjetnicima – program specijalističkog obrazovanja u domenu teatarske umjetnosti (animacija lutaka, scenografija, likovno

oblikovanje i izrada lutaka), u kojem djeluje i kao pedagog. Od 2005. umjetnički je saradnik na Umjetničkoj akademiji u Osijeku (Estetika i dramaturgija lutkarstva), a 2011. stiče zvanje docenta i angažovana je u nastavi na Akademiji scenskih umjetnosti u Sarajevu, na odsjecima za Dramaturgiju i Glumu (Lutkarstvo i Lutkarska dramaturgija). Za Hrvatski radio adaptirala je i režirala više od 500 priča u formi kratkih radio-igara za djecu (1993–2004), a povremeno saraduje i sa redakcijom Dramskog i dokumentarnog programa Radija Federacije BiH i Dramskog programa BH radija 1. Kao dramaturg i reditelj, osim u matičnim teatrima u kojima je djelovala, bila je angažovana u teatrima u Sloveniji (Lutkovno gledalište „Jože Pengov“ Ljubljana) i Hrvatskoj (Istarsko narodno kazalište Pula, Kazalište „Ivana Brlić Mažuranić“ Slavonski Brod, Kazalište „Žar ptica“ i Teatar ITD Zagreb), te u BiH, u Mostaru („Mostarsko ljeto“) i na Dječijoj sceni Bosanskog narodnog pozorišta Zenica. Višestruko je nagrađivana za svoj umjetnički rad.

Danas, 22.10.2024.

Mala sala

18,30 sati

Promocija knjige „Dramaturgija evropskog lutkarstva (fragmenti)“

Autor: Vahid Duraković

Promotori:

Dubravka Zrnčić-Kulenović, teatrologinja

dr. sc. Igor Tretinjak, prof. Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku

Dragan Komadina, izv. prof. Akademije scenskih umjetnosti u Sarajevu

Sučeljavanje različitih estetika, kao i stručna teorijska promišljanja, ovu knjigu čine i značajnim udžbenikom (jedinim kod nas!) namijenjenim prvenstveno studentima umjetničkih akademija... Teatrološka opservacija o lutkarskim tekstovima, o praktičnoj i vizualnoj dramaturgiji, ukazuju da je Vahid Duraković vrsni poznavalac suvremenog lutkarstva, analitički studiozan i kritički kompetentan.

*Dubravka Zrnčić-Kulenović
teatrologinja*

Ono što je iznimno vrijedno jest raznovrsnost u izboru i širini primjera, što knjigu čini značajnim, jezgrovitim i nezaobilaznim vrelom u promišljanima i izučavanju lutkarstva i lutkarske dramaturgije... U njoj će podjednako uživati ljubitelji lutkarstva, ali i studenti i profesori...

*Dragan Komadina
izv. prof. ASU Sarajevo*

...knjiga Fragmenti dramaturgije evropskog lutkarstva predstavlja važan i vrijedan prodor u lutkarsku dramaturgiju ovih prostora, omotan čvrstim povijesno – teorijskim pregledom evropskog lutkarstva i lutkarske dramaturgije.

*Dr.sc. Igor Tretinjak
prof. Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku*

O AUTORU...

VAHID DURAKOVIĆ

Rođen je 1971. godine u Bugojnu. Diplomirao je na FPN Univerziteta u Sarajevu, Odsjek sociologije. Zvanje magistar dramaturgije stekao na Akademiji umjetnosti Univerziteta u Banjoj Luci. Dobitnik je nagrada za dramske tekstove, radio-drame, monodramu, kratke priče i filmske scenarije. Po njegovom scenariju su snimljeni kratki igrani film “Majka” (2021.) i dugometražni igrani film “Djeda Mraz Bosni” (2023.), podržan od filmskih fondacija iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Srbije.

Dobitnik je Nagrade „Safet Ćišić“ za najboljeg menadžera u kulturi u BiH (2013.). U Kulturno-sportskom centru Bugojno od 2007. do 2018. obavljao je dužnost direktora te ujedno bio direktor Festivala FEDRA, Susretapozorišta/kazališta lutaka BiH i Bugojanskog lutkarskog bijenala. Objavljene su mu dvije knjige drama, zbirka pripovijetki “Kletva”, knjiga kratkih priča “Četiri parole i dva ljubavna stiha” i teatrološka studija o Bijenalu jugoslovenskog lutkarstva “Laboratorija lutkarstva”.

Član je P.E.N. Centra Bosne i Hercegovine.

Izdvojeno iz knjige "Dramaturgija evropskog lutkarstva (fragmenti)", Vahid Duraković

2. LUTKARSKA DRAMATURGIJA U 21. STOLJEĆU

Početak 21. stoljeća lutkarstvo kao izvedbena umjetnost ima veliku raznolikost u kreiranim scenskim pričama. U predstavama s fokusom na lutku izvode se zabavni igrokazi u vrtićima, *tope* bajke u potrazi za izgubljenom empatijom, *reciklirane* postmodernističke bajke koje balansiraju između komičnog i fantastičnog sa sretnim ili otvorenim krajem, savremene egzistencijalističke drame u pozorištu predmeta, tragične farse, komedije, ljubavne drame, jezive priče o dehumaniziranom čovjeku, apstraktne priče o duhovnim i psihičkim stanjima pojedinca i kolektiva... Obrađuju se i teme poput rasizma, politike i seksizma.

Slika 20. *ChambreNoir*(2017), YngvildAspeli, PlexusTheater

Mnoge predstave doživljavaju svjetski uspjeh, poput predstave *Avenija Q* (Avenue Q) Robyna Goodmana i Jeffreya Sellera, u režiji Jasona Moorea (2003), za koju surasprodane *eulaznice u velikim kazalištima širom svijeta, a u posljednjih sedam godina došlo je do porasta onoga što američka publika naziva „kasnonoćnim lutkarskim slamovima“*, u kojima poeziju zamjenjuju *idiosinkratske lutkarske predstave za odrasle* (Irvine, 2022: 73)

Repertoar lutkarskog pozorišta u 21. stoljeću toliko je sadržajno, stilski i žanrovski raznolik da ga je nemoguće kanonizirati u *estetiku epohe*. Umjetnička sloboda i anarhija u stilskim konvencijama su, može se reći, jedino ispravno određenje.

Unatoč navedenoj raznolikosti, i dalje je ipak najprisutniji klasični komad-bajka. U njemu još dominira estetika određenja lutke na binarnom principu (živo-neživo, objekt-subjekt itd.), ali primjetni su i novi konceptualni pristupi kojim se lutka transformira i inkorporira u sva zbivanja u predstavama savremenih autora postdramskog senzibiliteta, koji kroz komad-bajku oslikavaju i savremene društvene probleme. U tim predstavama lutka nije više samo oblikovani predmet (čovjek, životinja ili neko apstraktno biće), nego i svaki drugi predmet iz prirode ili svakodnevnne ljudske prakse.

Značajniji otklon od ustaljene klasične dramske strukture događa se u lutkarskim predstavama koje tekstualni predložak ili idejni koncept ne baziraju na komadu-bajci, već se usmjeravaju na istraživanje i problematiziranje savremenih tema s lutkama-likovima kao okosnicama scenskog iskaza, gdje se pojam lutke proširuje na svaku formu oblikovane ili neoblikovane predmetnosti, na materijalnu transformaciju, na apstraktno oblikovanu formu.

Lutka je u 21. stoljeću oblikovana ikona, čaša, neoblikovani kamen, mlin za kafu, projicirana sjenka, kofer, oblikovani čovjek u prirodnoj veličini, izobličeno i nedefinirano živo biće... Lutka je *moćnost posuđivanja tijela drugoga, na rubu ljudskog. Pretvara se u drvo, stijenu, vjetar ili munju*. Lutka postaje proizvod mašte u konkretnim i apstraktnim scenskim prizorima. (...) *Lutka je otvorenost materije, svjetla, vode, voska ili zemlje, dodiruje svemir, uključuje se u iskustvo neizmjernosti i beskonačnosti. Lutka je putovanje u prethodni trenutak, u ishodište...* (Herbin, 2023: 1).

S novim izražajnim sredstvima i proširenjem značenja lutke, nova *lutkarska priča* utapa se u veću apstrakciju, jednoslojnost se usložnjava, dok kroz vizuelne i zvučne znakove metaforičnost i metonimičnost

imaju mnogo značajniju ulogu. U savremenim lutkarskim pričama reflektiraju se materijalni svijet, tjelesnost čovjekova, apstraktne slike izgubljenog i zaludnog duhovnog života, izmaštani svijet kao ogledalo savremene materijalnosti, izgubljenosti, otuđenosti, dominacije, moći. Dominira traganje za izgubljenom empatijom, humanizmom, propituju se savremena duhovnost i psihička stanja. Problematiziraju se pohlepa, korupcija, manipulacija, uništavanje i zagađenje planete Zemlje, inženjering tehnologije... Savremenolutkarstvo je veza između konkretne materije i apstraktne intuicije, neodređenog i nepoznatog duhovnog i psihičkog svijeta, razigravanje života i smrti, neprekidno rađanje i umiranje.

U tim predstavama uloga i značaj pisca lutkarskog komada prebacuje se na dramaturga scenskog totaliteta predstave. Neki od autora postdramske estetike lutkarstva su Matija Solce, Duda Paiva, Yngvild Aspeli, Renaud Herbin, Neville Tranter, Kruna Tarle, Dubravka Zrnčić-Kulenović, Tamara Kučinović, Maja Lučić...

U eseju *Kraj specifičnosti* Jurkowski problematizira estetiku lutkarstva na početku 21. stoljeća i postavlja pitanje da li je to kraj specifičnosti lutkarske estetike, ili put ka novim izražajnim formama kroz koje lutkarstvo ulazi u novu slobodu, neistraženu estetiku. Nakon kratkog osvrta na promjene u poimanju *lutke* u pozorištu kroz historiju (vještački glumac, vještačka tvorevina, scenski subjekt, scenski objekt, scenski predmet), Jurkowski navodi zaključak o estetici lutkarskog pozorišta, usvojen na festivalu u Magdeburgu 2000. godine:

Kada se poredaju jedni pored drugih ostaci reprezentativnih oblika lutkarstva... modernih figura... i reprezentativnih pozorišnih predmeta... postaje jasno da lutkarsko pozorište više nema svoje specifične oblike. Međutim, ostale su njegove konceptualne specifičnosti. Više od bilo kog drugog, lutkarsko pozorište je preokupirano pitanjem razlike između ljudskog tela i materije, između predmeta, figure i lutke. Moguća percepcija toga prostora kao neke vrste scenske arheologije, kao granice između ljudskog tela i materije, dovodi do interesantnog i čulnog doživljaja misaonog procesa koji podstiče današnja pozorišna lutka ili figura (Jurkowski, 2007d: 125).

Navedenu konstataciju Jurkowski propituje i primjećuje da nas „prostor između raznih izražajnih sredstava“ (atomizacije lutkarske predstave) ipak u suštini vodi ka specifičnostima. U knjizi *Savremenolutkarstvo i kritika*, teatrolog i pozorišnikritičar Igor Tretnjak upravo u tim novim izražajnim sredstvima i konceptualnoj specifičnosti prepoznaje novo bogatstvo u lutkarskoj estetici koje doprinosi pomjeranju granica pozorišta.

...u dinamičnom i pulsirajućem vrtlogu i sjecištu živog i neživog, ljudskog i neljudskog, uzlijeće na krilima nove kreativnosti. Obnovljenom snagom lutkarstvo nadrađa vlastite konvencije i širi fokus s lutke na druge elemente predstave i odnose među njima, na cjelinu i kontekst predstave, neizgovorenu riječ i rječju stvaran zvuk, tehnološki oživljeno svjetlo, predmet ili rekvizit, mehanički pokretanu lutku, materijal ili kameru... i u tom jurišu prema totalnom teatru lutkarstvo ruši i briše izvedbene granice (Tretinjak, 2022: 13).

Transpersonalnost, uopćavanje ljudskog karaktera, cjepkanje radnje na fragmente, potraga za duhovnim suštinama i izgubljenom empatijom, zbog bliskih veza s lutkom kao izražajnim sredstvom i vizuelnim iskazom, otvorili su nove mogućnosti i obogatili lutkarsko pozorište.

Vizualno kazalište proširuje definiciju lutkarstva, nudi nove poglede i estetike, a utemeljeno je na filozofskom razmatranju lutkarstva koje seže još od Platonove Države. Daleko od toga da samo spaja različite vrste performansa, poput fizičkog kazališta, plesa i lutkarstva, vizualno kazalište gleda na izvedbe iz nove perspektive, pa čak i postavlja pitanja o odnosu čovjeka prema neljudskom, svijesti i smrti (Vile, 2022: 69).

Nova generacija reditelja i rediteljica te glumica i glumaca, s novim pogledom na lutku, i u potrazi za novim izražajnim sredstvima, otkrila je kako je u lutkarskom teatru *ležala i leži neverovatna stvaralačka provokacija za pozorište lutaka i figura (Brendenal, 2014: 39).*

Silvia Brendenal, umjetnička direktorica pozorišta Schaubude Berlin, poziva se na izjavu talijanske profesorice umjetnosti Brunelle Eruli „Sadašnju pozorišnu scenu kao da je obuzeo neki duh, duh lutke“ i u osvrtu na prošlost i sadašnjost pozorišta lutaka i figura ističe:

Skoro ni u jednoj drugoj pozorišnoj umjetnosti se u posljednjih 20 godina nije desio tako primetan razvoj kao u lutkarskom pozorištu i pozorištu figura. Skoro nijedna druga scenska umjetnost se nije tako lako i očigledno kretala putem koji vodi ka prekoračenju granica, putem u koji smo se toliko kleli i kojeg se često i plašimo (Brendenal, 2014: 39).

Proces obogaćivanja usko je povezan i sa savremenim *rediteljskim pozorištem*, koje svojim pristupom sve više „ugrožava“ ulogu teksta i dramaturga u nastajanju predstave. Naime, što zbog lične kreativne potrebe što zbog budžeta, sve je više predstava koje za postavku koriste scenarij ili rediteljsku eksplicijaciju nastalu po motivima nekog djela ili kroz sam proces istraživanja određene teme. U takvim projektima ne samo da ne postoji tekstualni predložak, nego i u samom procesu postavke reditelj često preuzima i ulogu dramaturga predstave, dok se priča često kreira kroz sam proces komunikacije među akterima koju „koordinira“ reditelj. Istiskivanje značaja teksta ne znači i odsustvo dramaturgije u predstavi. Naprotiv, uloga dramaturga u takvim predstavama je od presudnog značaja za uspjeh predstave. Povezati fragmente, artikulirati različite stavove, mišljenja i emotivne iskaze i kontekstualizirati ih u široko polje savremenih simbola i značenja kako bi se ostvario smisleni totalitet predstave – sve to traži široko teorijsko, ali i praktično znanje o pozorištu i bliskim naučnim disciplinama. Značaj dobrog dramaturga u predstavama nastalim na scenariju, predtekstu ili idejnom konceptu najbolje se manifestira u svjetski uspješnim predstavama koje su stvorili Duda Paiva i Yngvild Aspeli zbog saradnje s renomiranim dramaturzima. Kim Kooiman je bila dramaturginja u svim predstavama Duda Paive, dok je Pauline Thimonier kao dramaturginja stalni saradnik Yngvild Aspeli.

U savremenoj teatrologiji prisutna su istraživanja koja nastoje reagirati na promjene koje su prisutne u savremenoj dramaturgiji i na odnos između predteksta, teksta i izvedbenog teksta.

Nastojeći da razvije opći sistem semiotike umjetnosti, u svojoj knjizi *Književnost i predstava* Tadeusz Kowzan pozorište je smjestio u *predstavljачku umjetnost*, samosvojnu prostorno-vremensku umjetnost. Danas se više koristi termin *izvedbena umjetnost*.

U trećem poglavlju knjige, s naslovom „U znakovnom univerzumu“ Kowzan jestvaranje predstave podijelio na tri etape:

- * prethodna priča – skup jezičnih znakova;
- * dramski tekst – novi skup jezičnih znakova;
- * predstava – oprostorenje tekstualnog sadržaja korištenjem jezičnih i/ili nejezičnih izražajnih sredstava.

Kritikujući, ali i razvijajući Kowzanov shvatanje semiotičkih sistema u pozorištu, Keir Elampozorište određuje kao sklop pojava s interakcijom izvođača i publike, a dramu kao fiktionalni oblik namijenjen izvođenju na pozornici i konstruiran dramskim konvencijama. Dramskom tekstu daje šire značenje: nije to književno djelo za čitanje, nego skup eksplicitnih i implicitnih podsticaja za pozorišnu predstavu, odnosno niz „natuknica“ za simboličnu ljudsku radnju, koja će se do kraja realizirati tek kao *izvedbeni tekst* pred publikom. (Senker, 2010: 59-68)

26. SUSRET POZORIŠTA/KAZALIŠTA LUTAKA BOSNE I HERCEGOVINE

STRUČNI ŽIRI:

Alena Džebo
Igor Tretinjak
Milan Gajić

MODERATOR OKRUGLIH STOLOVA:

StrajoKrsmanović
Ismira Mašić

ORGANIZACIONI ODBOR:

Hasan Ajkunić
Mirza Idrizović
Senada Milanović
Nedžad Milanović
Suad Velagić
Edin Čatić Bato
Ermina Musić
Antonio Džolan
Vahid Duraković
Tidža Čaušević
Elma Idrizović
Sanja Krnjajić

DJEČJI ŽIRI:

Asja Ugarak
Iva Lučić
Berina Duraković
Selina Hrvat
Emrah Bušatlić
Amer Sušić

DIREKTOR SUSRETA

Mirza Idrizović

KOORDINATOR SUSRETA: Elma Idrizović

ORGANIZATOR KULTURNIH

AKTIVNOSTI: Vahid Duraković

PR SUSRETA: Azra Dževahirić

REDAKCIJA BILTENA:

Nedžad Milanović, urednik
Ermina Musić, tehnička urednica
Senada Milanović
Suad Velagić
Mirza Bušatlić
Belma Šabić
Ajla Sušić

FOTOGRAF BIJENALA:

Edin Čatić Bato

SARADNICI:

Arijan Duradbegović

Adem Ugarak
Adna Kurbegović
Abduselam Hozić
Aida Čefo
Ajna Dželilović
Ajna Ždralović
Amar Dadić
Amina Alispahić
Aida Sušić
Derviš Selimović
Emrah Bušatlić
Ena Ramić
Faris Dedić
Fatima Melić
Hana Tiro
Hana Jusić
Hena Zukić
Ines Fuka
Lana Marijanac
Lejla Ahmetović
Merjem Jusufbašić
Naida Bušatlić
Selma Huskić
Taida Meštrovac
Irhad Topčić

TEHNIČKA EKIPA:

Senad Imamović Struja
Edin Čatić Bato
Mahmut Ždralović
Jusuf Hozić Caci – ima ih još!

DIZAJN PLAKATA I NASLOVNICE

KATALOGA: Tidža Čaušević

UREDNIK INTERNET STRANICE: Edin Čatić Bato

Dizajn i tehnička obrada kataloga: Tidža Čaušević
Priprema kataloga: Ermina Musić
Lektorica: Senada Milanović
Izdavač: JU KSC Bugojno
Za izdavača: Mirza Idrizović, direktor
Štampa: ŠTAMPA Bugojno
Tiraž: 200 komada

VAŽNI BROJEVI I SERVISNE INFORMACIJE:

-POLICIJA 122
-VATROGASCI 123
-HITNA POMOĆ 124
-PORTIRNICA KSC-a 030/509-722
-AUTOBUSNA STANICA 030/251-789
-HOTEL VILLA GRANDE 062/500-577
-DIREKTOR FESTIVALA 030/509-720
-UREDNIK BILTENA 061/796-877